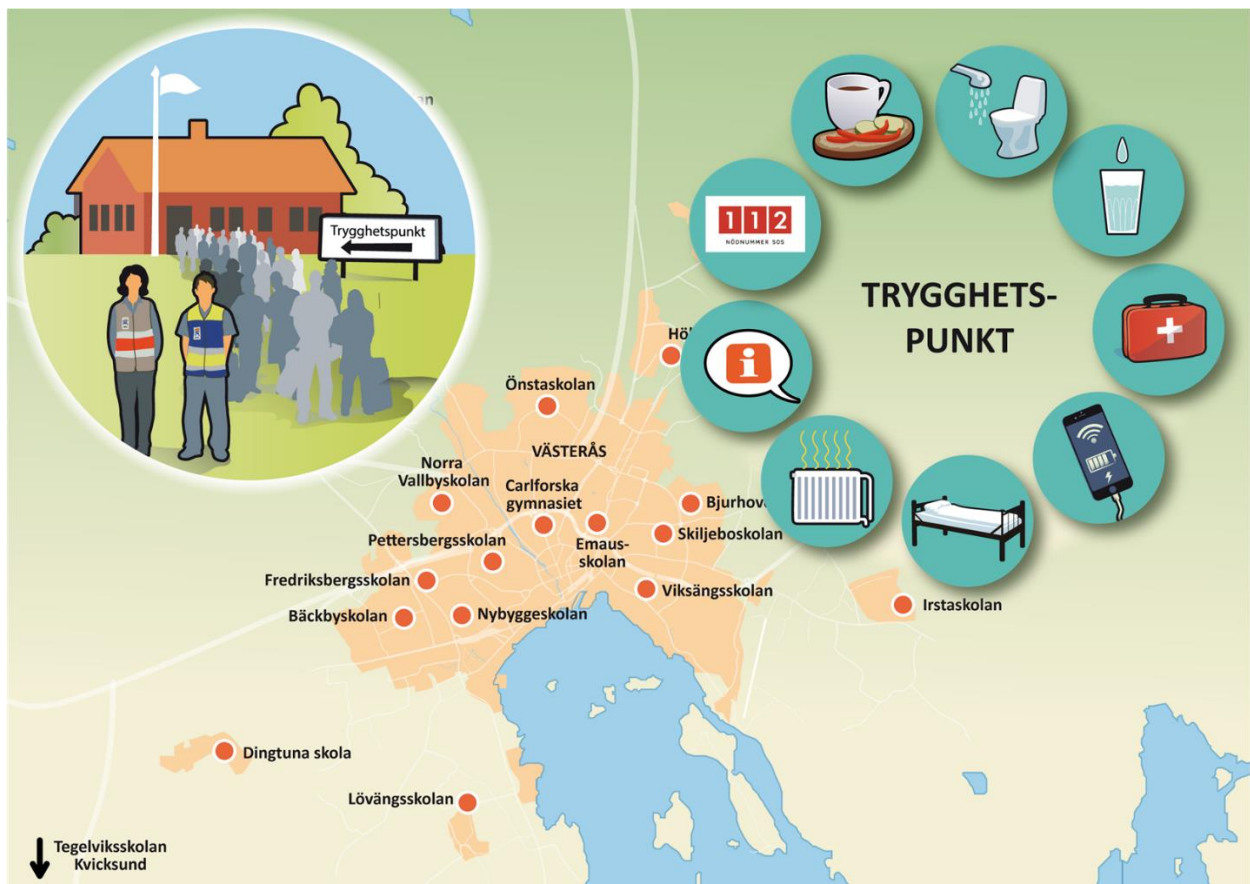

VÄSTERÅS STAD

Rutin för trygghetspunkt i Västerås kommun

Version 2023-12

VÄSTERÅS STAD

Innehållsförteckning

Allmänt	3
Alternativa trygghetspunkter	4
Grundkrav på stadens trygghetspunkter	4
Beroende på händelse och omfattning ska stadens trygghetspunkter även kunna erbjuda	4
Resurser/material beroende på händelse.....	5
Upprättande och organisering av trygghetspunkter	6
Nycklar, larm, bevakning och ritningar	6
Uppgifter på en trygghetspunkt	7
Möblering och samverkan med ordinarie verksamhet	7
Information och skyltning	8
Samband.....	8
El, värme och belysning.....	9
Bemanning och kompetens.....	10
Matlagning.....	10
Nödvatten.....	10
Sanitet och hygien	10
Övernattning	11
Övrig	11
Tekniska förberedelser.....	11

Bilagor

Möbering Fredriksbergsskolan 1

Möbering Fredriksbergsskolan 2

Möbering Fredriksbergsskolan 2

Möbering Bjurovdaskolan 1

Möbering Bjurovdaskolan 2

Möbering Bjurovdaskolan 3

Inventering trygghetspunkt

VÄSTERÅS STAD

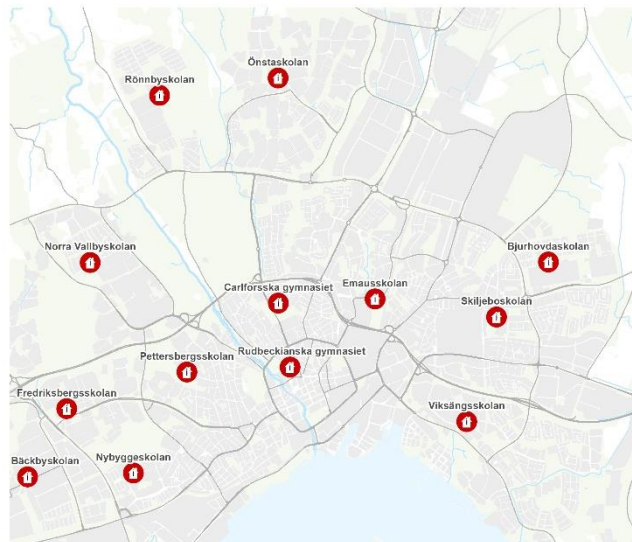
Allmänt

Den övergripande uppgiften för trygghetspunkten är att i samband med störningar i samhällsfunktioner, svara för information, mötesplats och trygghet för behövande.

En trygghetspunkt är en plats dit man kan gå för att få värme, servering av lättare förtäring och dryck, information, vila, enklare sjukvård eller stöd från människor i samma situation. I extrema situationer är trygghetspunkten också en byggnad dit man kanske måste flytta tillfälligt.

En trygghetspunkt ska även kunna utgöra en tillfällig lokal, uppsamlingsplats för stadens kristödsgrupp vid evakueringar eller olyckor.

Västerås stad har drygt 20 skolor som är utsedda för att ta emot kommunens medborgare. Vilka dessa objekt är uppdateras löpande utifrån hur staden växer och nya skolor uppförs. För invånarna i Kvicksund hänvisas till Tegelviksskolan vilken upprättas av Eskilstuna kommun.

Utpekade trygghetspunkter i Västerås kommun samt Kvicksund (Eskilstuna kommun)

Trygghetspunkterna syftar också till att fungera som en lokal för information mellan myndigheterna och de boende. Genom att finnas ute bland människorna ökar kunskapen om förhållandena i just den delen av kommunen, något som kan vara väl så viktigt i en krissituation. Trygghetspunkterna ska utgöra en förbindelselänk till Västerås stads krisledningsorganisation och berörda myndigheter.

Trygghetspunkterna kan aktiveras vid:

- långvarigt elavbrott
- värmeavbrott
- avbrott eller störningar i elektronisk kommunikation
- vattenavbrott
- större olyckor eller katastrofer

Samtliga trygghetspunkter är prioriterade i beredskapsplanerna för nödvatten, värmeförsörjning och livsmedel samt i styrelseplaneringen.

VÄSTERÅS STAD

Denna instruktion beskriver ansvar, rollfördelning och arbetsuppgifter i samband med att någon eller några av Västerås stads utsedda trygghetspunkter ska upprättas. Instruktioner går inte in i detalj hur uppgifter ska lösas utan detta får hanteras i den stund beslut tas om att aktivera trygghetspunkterna.

Alternativa trygghetspunkter

Det finns också platser där delar av trygghetspunkternas funktioner kan erbjudas.

- Mötesplatser för äldre. Det finns 16 mötesplatser i flertalet stadsdelar, antingen i servicehusens lokaler eller i andra lokaler. Några av dessa platser har reservkraft eller förberedelser för mobil reservkraft.
- Biblioteken. Vid händelser där informationsbehovet är stort är biblioteken platser där staden kan erbjuda information.
- Trygghetspunkter som upprättas i samverkan med lokalsamhället (bygdeföreningar, samfälligheter, bostadsrättsföreningar, samfund, idrottsföreningar). Staden bistår till dessa platser med kommunikationsutrustning via DMR (digital mobil radio). Nedan är förteckning på orter där trygghetspunkter bör upprättas:
 - Haraker - Hembygdsföreningens lokal
 - Kungsåra – bygdegård
 - Kärrbo - bygdegård
 - Lycksta – Samfällighetslokal
 - Munga – samlingslokal saknas
 - Romfartuna – skola
 - Rytterne - hembygdsföreningens lokal
 - Sevala – bygdegård
 - Svanå – Herrgården
 - Tidö-Lindö – samlingslokal saknas

Grundkrav på stadens trygghetspunkter

- Närhet, placerade inom rimligt avstånd.
- Samlingsutrymmen.
- Varm dryck och helst möjligheter att tillgodose matbehovet hos spädbarn.
- Ett flertal fungerande toaletter med tillbehör.
- Information och kommunikation (TV, radio och WiFi internetkommunikation). Internet erbjuds under förutsättning att FIBRA via centrala noder når internet.
- Larmpunkt för alarmering av SOS Alarm 112 – polis, ambulans, räddningstjänst och socialjour.
- Plats att sitta och vila i väntan på vidare aktivitet.
- Värme. Grundkravet på en trygghetspunkt är den ska erbjuda tillräcklig värme åt de personer som vistas där. Socialstyrelsen har satt gränsen för sanitär eller komfortmässig olägenhet till +18°C.
- Laddning av utrustning så som mobiltelefoner och medicinsk utrustning (i begränsad omfattning via mobil reservkraft)

Beroende på händelse och omfattning ska stadens trygghetspunkter även kunna erbjuda

- Matlagningsmöjligheter eller matservering.
- Dusch. Varmvatten för hygien kan erbjudas om fjärrvärmeleveranserna fungerar eller på de platser som täcks in av mobila/lokala värmepannor.

VÄSTERÅS STAD

- Sovmöjligheter (de som evakueras ska om möjligt ta med sig egen sovutrustning).
- Ordna familjehörna med möjlighet för lek och avkoppling.
- Avskilj utrymme för förvaring av bagage/packning.
- Avskilj utrymme för husdjur.

Resurser/material beroende på händelse

Resurs	Beskrivning
Mat	Kall enklare hållbar mat, även gluten- och laktosfritt. Godis och choklad. Varierad frukt
Matlagning	Kokplatta, mikrovågsugn, sprit/gasolkök, grill
Kall dryck	Buteljerat vatten
Vatten till husdjur	Vattensålar till husdjur
Välling	Välling för olika åldrar, även laktosfritt
Kaffe/te	Pulverkaffe, tepåsar, socker
Hygienartiklar	Blöjor, tamponger, bindor, tvål, tandborstar, tandkräm, handdukar, våtservetter, handsprit. Torrtoalett vid vattenbrist och problem med avloppet.
Sängutrustning	Madrasser, filter, sovsäckar, liggunderlag, kuddar (besökarna uppmanas att ta med denna utrustning)
Leksaker, lekhörna	Kritor, papper, spel, gosedjur
Läkemedel	Receptfria
Första hjälpen utrustning	Sjukvårdsväskor finns för alla trygghetspunkter, hjärtstartare, nappar
Engångsartiklar mat	Muggar, plastbestick, papperstallrikar
Kontorsmaterial	Blädderblock, tuschpennor, pennor, papper, post-it-lappar, sax, tejp
Information och samband	FM radio, Rakel (med förlängningsantenn, laddare, extra batteri, manual), ljudanläggning och storbildsskärm/videokanon, skrivare, megafon. Större skyltar att skriva information på. DMR radio kan fördelas till utvalda trygghetspunkter.
Värme	Utrustning för att värma upp lokaler. Dieselkanon, gasolvärme, byggfläkt, filter. Varmluftslang avsedd för dieselvärmare, temperaturgivare avsedd för dieselvärmare
El och drivmedel	Portabelt elverk, motorolja 10W30, jeepdunk, tratt kabelvinda, grenuttag med USB, batterier

VÄSTERÅS STAD

Etiketter för uppmärkning av bagage	
Belysning	Arbetslampa, pannlampor för personal
Säkerhet	Vajer och kombinationslås (fastlåsning av portabelt elverk), brandfilt, brandsläckare, brandvarnare
Varseläst	Ej definierat någon standard

Upprättande och organisering av trygghetspunkter

Ytterst ansvarig för att organisera och etablera stadens trygghetspunkter är Individ- och familjförvaltningen IFF.

Nedanstående funktioner har mandat att beordra upprättande av trygghetspunkt:

- Västerås stads tjänsteman i beredskap TIB
- Individ- och familjförvaltningens ledningsgrupp
- Krisstöd ledning
- Stadsdirektör
- Krisledningsnämnden

Vid upprättandet av en trygghetspunkt ska följande verksamheter informeras:

- Den aktör som normalt sett brukar lokalen
- Teknik- och fastighetsförvaltningen (hyresägare)
- Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen (hygien, smittskydd)
- Räddningstjänsten Mälardalen
- Bevakningsbolag
- Mälarenergi
- Polisen
- Region Västmanland
- SOS Alarm
- P4 Västmanland och övrig lokal media

Nycklar, larm, bevakning och ritningar

Vid öppnande av trygghetspunkter kontaktas i första hand kontaktpersonen på anvisat objekt. I händelse av att ingen kontakt fås öppnas lokalen med hjälp av nyckel och eventuell kod som finns på de bevakningsbolag/fastighetsskötsel som staden har avtal med. Bevakningsföretaget informerar kontaktpersonen på anvisat objekt.

Ritningar på objektet kan vara till nytta för att planera trygghetspunkten och förklara för personal och besökare var man hittar olika funktioner. Kontaktperson på objektet eller Teknik- och fastighetsförvaltningen kan bistå med ritningar.

Trygghetspunkternas servicefunktioner och antalet som etableras är beroende på samhällsstörningens konsekvenser och omfattning. Om många trygghetspunkter ska etableras samtidigt sker en prioritering utifrån där konsekvenserna är som störst. Därefter sker en succesiv förtätning. Tillgången på resurser styr också hur många trygghetspunkter som etableras. Behovet av servicefunktioner kan variera mellan trygghetspunkterna. Faktorer som påverkar prioriteringen och vilka servicefunktioner som behöver skapas:

- Där informationsbehovet är större

VÄSTERÅS STAD

- Socialt utsatta områden
- Stor andel flerfamiljshus. Få egna värmekällor. Se beredskapsplan värmeförsörjning.
- Där större andel av invånarna inte har tillgång till bil. Se analys i detta dokument
- Områden med sämre mobiltäckning. Vissa mobilmaster har batteribackup medans andra har reservkraft.
- Där färre privata initiativ tagits till att upprätta trygghetspunkter

Uppgifter på en trygghetspunkt

För varje trygghetspunkt utses en ansvarig.

Följande aktiviteter kunna bedrivas:

- Samverkan med andra organisationer, verksamheter och stadens förvaltningar.
- Spridning av aktuell information om händelsen och bedömd händelseutveckling till besökare och egen personal. Informationen tillhandahålls av stadens centrala krisledningsgrupp.
- Fortlöpande hålla centrala krisledningsgruppen informerad om verksamheten på trygghetspunkten.
- Hänvisa media till den som utsetts av krisledningsgruppen som stadens kommunikationsansvarig.
- Upprätta samband med stadens centrala krisledningsgrupp, och övrig samverkan.
- Utföra förstahjälpen åtgärder i sjukvård och i övrigt hänvisa till primär och akutsjukvård.
- Arbeta med psykologisk förstahjälpen
- Servering av lättare förtäring och dryck.
- Medge möjlighet till vila och begränsad övernattning.
- Alarmering av 112 enligt särskild rutin.
- Upprätta kompletterande informationsplats vid annan plats än ordinarie trygghetspunkt inom respektive trygghetspunkts område.
- Föra logg.
- Vara centrala krisledningsgruppen behjälplig efter behov.

Möblering och samverkan med ordinarie verksamhet

När trygghetspunkt etableras ska olika funktioner fördelas ut i objektet. Två av stadens trygghetspunkter har inventerats och utifrån detta finns två exempel på vilka funktioner som ska finnas och hur de skulle kunna fördelas. Se bilaga 1.

Inför en etablering av en trygghetspunkt finns en inventeringslista som kan vara till stöd för att gå igenom olika tekniska och praktiska saker. Se bilaga 2.

Det är troligt att ordinarie verksamhet ska bedrivas samtidigt som objektet är en trygghetspunkt. Därför krävs en nära samverkan mellan den normala verksamhetsutövaren och arbetsledaren för trygghetspunkten.

Lösningar för att kombinera bägge verksamheterna:

- Hemundervisning
- Påverka inte förskolan och särskolans verksamhet
- Uteidrott så att övernattning kan ske i gymnastiksalen
- Flytta 7-9 verksamheten till gymnasiet. Gymnasiet kan ha stängt.
- Husdjur måste hänvisas till speciella platser
- Extra städning

VÄSTERÅS STAD

- Beakta att elever och deras familjer kan också vara hjälpsökande

Information och skyltning

Att ge aktuell information till berörda är av största vikt för en lyckad insats. Trygghetspunktens huvuduppgift är att vara krisledningsgruppens lokala språkrör. Personalen på trygghetspunkten kan också förse staben med information om hur hjälpbehovet ser ut i samhället.

Stadens krisledningsgrupp via K6 -kommunikation förser trygghetspunkten med aktuell information som delges besökare vid trygghetspunkten på lämpligt sätt. De ska även lyssna på P4 Västmanland 100,5 Mhz.

På trygghetspunkten bör följande utrustning och möjligheter finnas:

- Radio med batterier.
- TV
- Internet (ange nätverk och kod)
- Telefoner. Möjlighet för besökare att ringa eller laddare för att ladda mobiltelefoner.
- Informationspunkt med anslagstavla
- Megafoner

Det ska också vara tydligt uppskyllat att objektet är en trygghetspunkt och var man går in. Väl inne ska besökarna vägledas vart de olika servicefunktionerna finns. Det finns inget färdigtryckt material för detta.

Samband

Vid upprättad trygghetspunkt skall det finnas en Rakel (inkl. extra batteri och laddstation) eller kommunikationsradio som komplement till befintlig telefoni. Trygghetspunkter har samband mot stadshusets via ledningscentral TLC.

Inomhustäckningen kan vara dålig och därför finns mobila förlängda Rakelantennor för 20 stycken trygghetspunkter. Dessa hjälper också till med att förbättra täckningen i DMO läge. Antennen placeras utomhus och ansluts till en Rakelmobil via en 5 meter lång antennkabel.

Om även Rakel nätet slås ut övergår sambandet till DMO läge. Alla trygghetspunkter kan nå via DMO om stadens repeater aktiveras och att Rakelmobilerna förses med de extra antenner som finns.

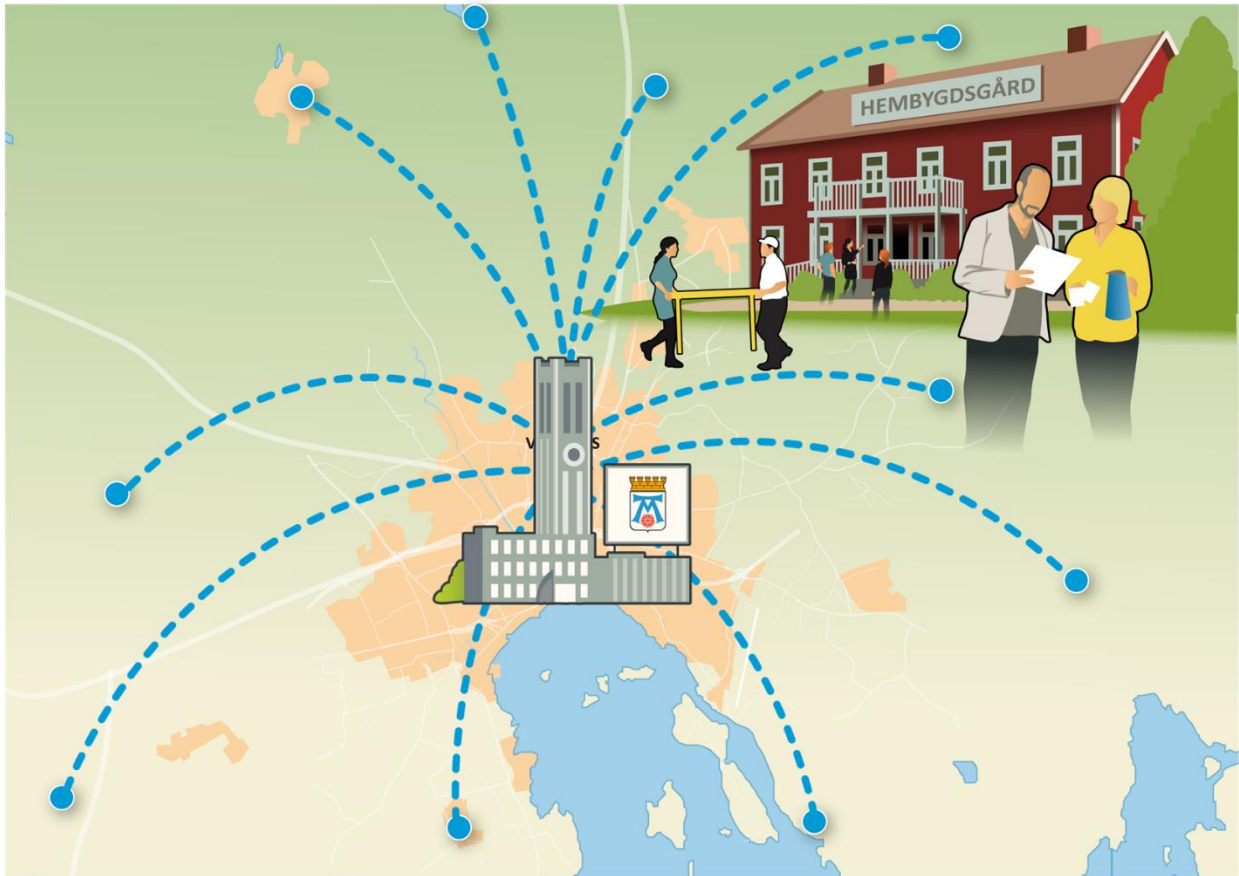
Trygghetspunkten kan genom räddningstjänsten och/eller polisens försorg utgöra reservplats för utlarmning via nödnummer 112. För detta finns en separat rutin.

De trygghetspunkter som upprättas via civilsamhället långt från Västerås tätort förses med av staden inköpta DMR (digital kommunikationsradio).

Ta vid behov hjälp av Västerås Radioklubb eller Västmanlands frivilliga radioorganisation FRO för att upprätta samband.

VÄSTERÅS STAD

El, värme och belysning

Teknik- och fastighetsförvaltningen ansvarar för att reservkraftverk, värmeaggregat och belysning kopplas in. X av stadens trygghetspunkter ska ha förberedelse för inkoppling av större mobila reservkraftverk 50/100 KVA. Dessa X objekt är också strategiska kök. Till övriga trygghetspunkter utplaceras värmekanoner, mindre reservkraftverk eller powerbank (230 V kapacitet).

Alla trygghetspunkter ska ha cirkulationspumpen förberedd för reservkraft. Reservkraft finns avsatt för detta ändamål till alla objekt.

Elkablar och kontakt uttag finns också att fördela ut.

Om inte egen utrustningen räcker till kan införskaffningen ske via något av följande alternativ:

- Hyras via hyresfirmor
- Hemställan till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap eller Försvarsmakten.
- Lån via elnätbolag eller andra företag och organisationer
- Lån via privatpersoner
- Inköp

Teknik- och fastighetsförvaltningen ansvarar för att försörja reservkraftverken med drivmedel enligt stadens beredskapsplan för drivmedelsförsörjning.

VÄSTERÅS STAD

Bemanning och kompetens

Trygghetspunkter bemannas beroende av händelse, omfattning och tillgång på personer med följande resurser:

- Västerås frivilliga resursgrupp
- Resurser ur skolans personal (vaktmästare, skolsyster/kurator/måltidspersonal/administrativ personal)
- Gymnasieelever
- Frivilliga radioklubben
- Regionen (sjukvård)
- Röda korset
- Västerås stads krisstöd
- Kommunikatörer ur kriskommunikationsgruppen
- Områdessamordnare
- Socialsekreterare eller biståndsbedömning
- Övrig omfördelad personal från stadens förvaltningar och bolag
- Bevakningsföretag
- Övriga frivillig organisationer
- Föreningar
- Spontanfrivilliga

Västerås frivilliga resursgrupp är övade och utbildade i att kunna upprätta en trygghetspunkt.

Det ska finnas personal som ska kunna ge första hjälpen och önskvärt är att någon har medicinskt kunnande för att göra bedömningar om när sjukvård krävs.

Det ska finnas personal på trygghetspunkten som har kunskap att möta människor i kris.

Matlagning

Alla trygghetspunkter har kök. X stycken av trygghetspunkterna är också identifierade som strategiska kök vilket innebär att större mobila reservkraftverk kommer att köras till dessa kök. De strategiska köken ska kunna förse många andra verksamheter och ett stort antal Västeråsare med mat. Nödlager av mat finns centralt lagrat.

Nödvatten

I händelse av störningar i dricksvattenförsörjning ska nödvatten kunna erbjudas vid trygghetspunkten genom Mälarenergis försorg.

Mälarenergi har utrustning som gör att de kan trycksätta trygghetspunkten med nödvatten i fastighetens ordinarie VA system. Samtliga trygghetspunkter har nödvattenanslutning så att byggnaden ska trycksättas med vatten från nödvattentankar.

Sanitet och hygien

Vid vattenavbrott ska trygghetspunkten kunna erbjuda sanitet och hygienmöjligheter. Om avloppsreningsverket eller pumpar i avloppsledningsnätet står stilla måste torrdass och portabla duschar anordnas. På flera av skolorna finns skyddsrum och där finns toalättkärl att tillfälligt låna. Centralt finns också toalättkärl att köra ut.

VÄSTERÅS STAD

Övernattning

Staden har ett lager på ca 130 madrasser och säng kit. Skulle övernattningar i en större omfattning bli en realitet att sovutrustning måste införskaffas. Därför måste de människor som söker sig till trygghetspunkter bidra med egna madrasser, kuddar och sängkläder etc. 550 filtar och 50 tal kuddar finns i stadshuset (källaren i K-flygeln).

Sängar och madrasser kan hemställas via Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarsmakten. Denna process kan ta tid och därför måste man jobba med lokala alternativ med att köpa in utrustning från varuhus.

Beakta brandskyddskraven om övernattning ska ske. Samråd bör ske med räddningstjänsten eller säkerhetsansvariga på Västerås stad.

Övrig

- Varje trygghetspunkt ska ha tillgång till en bil.
- Möjlighet att hantera betalningar, då det inte går att kräva att kommunen ska hålla med gratis mat under långvariga störningar
- Övrigt behov av resurser knyts till trygghetspunkter genom krisledningsgruppens försorg.
- All personal bär väst och/eller namnbricka

Tekniska förberedelser

Objekt	Uppvärmning och solceller	Handske för reservkraft	Nödvattenanslutning	Säkerställd cirkulations-pump	Godkänd för övernattning	Täckning Rakel DMO/DMR	Skyddsrum
Bjurhovdaskolan	■	■	■	■	■	■	Nej
Bäckbyskolan	■	■	■	■	■	■	161 + 193 + 197
Carlforskaskolan	■	■	■	■	■	■	132 + 150
Dingtunaskolan	■	■	■	■	■	■	Nej
Emausskolan	■	■	■	■	■	■	122 + 122
Fredriksbergsskolan	■	■	■	■	■	■	120
Hökåsenskolan	■	■	■	■	■	■	Nej

VÄSTERÅS STAD

Irstaskolan	██████████	■	■	■	■	■	Nej
Lövängsskolan	██████████	■	■	■	■	■	Nej
Nybyggeskolan	██████████	■	■	■	■	■	200
Norra vallbyskolan	██████████	■	■	■	■	■	112
Rubeckianska gymnasiet	██████████	■	■	■	██████████	■	132 + 132
Rönnbyskolan	██████████	■	■	■	██████████	■	150 + 200
Orrestaskolan	██████████	■	■	■	■	■	Nej
Persboskolan	██████████	■	■	■	■	■	Nej
Pettersbergsskolan	██████████	■	■	■	■	■	200 + 100 + 200
Skiljeboskolan	██████████	■	■	■	■	■	84 + 131+ 134
Tegelviksskolan	██████████	■	■	■	■	■	Nej
Tillbergaskolan	██████████	■	■	■	■	■	120 + 120
Tortunaskolan	██████████	■	■	■	■	■	Nej
Viksängsskolan	██████████	■	■	■	■	■	140 + 140
Önstaskolan	██████████	■	■	■	■	■	120 + 120 + 120